

Người môn đệ Đức Cao Đài học tu trên đường tiến hóa

Lý Tâm Thiên

Đời là trường tiến hóa của vạn linh.

Các con vào đời để tiến hóa.⁻¹

ĐỨC ĐIỀU TRÌ KIM MẪU

Đến thế gian, trong một kiếp làm người, dù ngắn ngủi như chỉ là một hơi thở của vũ trụ, nhưng ai trong chúng ta cũng sở hữu một quãng đời riêng. Có người vội vàng chia tay cuộc sống ngay khi chưa kịp cất tiếng khóc chào hỏi trần gian, có người trải qua dặm dài trăm năm. Nhưng, phần nhiều, là quãng đời sáu mươi năm, như một sơ lược của nhạc sĩ Y Vân:

“Em ơi có bao nhiêu, sáu mươi năm cuộc đời...”⁻²

Nhưng, nếu đến thế gian chỉ để tìm thấy “sung sướng không bao lâu”, và “sầu vương cao vời vợi”, thì nhật ký hành trình nhân loại đã không có những Phật Thích Ca, Đức Lão Tử, Đức Khổng Thánh, Đức Jesus Christ, Đức Ngô Minh Chiêu..., mà chỉ là những Tất Đạt Ta, Lý Bá Dương, Trọng Ni, một “Giêsu

---

1. Vạn Quốc Tự, 14-8 Quý Sửu (10-9-1973).

2. Ca khúc Sáu Mươi Năm Cuộc Đời.

thành Nazareth”⁻³ hoặc “con ông Giuse”⁻⁴, hay một ông chủ quận Ngô Văn Chiêu bình thường.

Kiếp người là khoảng tồn tại của một đời sống người giữa hai thời điểm sanh ra và chết đi. Bao quanh một cuộc đời ấy là những liên đới với thiên nhiên, môi trường, xã hội: gia đình, tổ quốc, nhân loại...

Con người khi hiện diện trần gian, sẽ mang theo ba thành phần: thể xác, trí tuệ, và tâm linh. Thể xác sẽ trở về cát bụi; Những trí tuệ vĩ đại của loài người còn đó những lưu dấu cho văn minh nhân loại: Albert Einstein, Thomas Edison, Marie Curie... Nhưng linh hồn của những trí huệ tâm linh siêu thoát mới chính thức bước lên một nấc thang tiến hóa cao vợi, mà đời sống như một chuyến đò ngang vượt biển trần, cập bờ giải thoát.

Nên chúng ta sẽ phần nào hiểu lời Đức Mẹ dạy “*Đời là trường tiến hóa của vạn linh. Các con vào đời để tiến hóa.*”

Hay lời giảng cơ của Đức Trần Hưng Đạo “*Đời là trường thi, là nơi để con người học tu, rèn đức lấy chính mình. Con người khi hoàn tất nhiệm vụ làm người mới tròn bốn phận.*”⁻⁵

I. TRƯỜNG TIẾN HÓA

Đức Chí Tôn dạy: “*Luật tiến hóa của thảo mộc, thú cầm, nhơn*

---

3. (Matthew 26:71).

4. (Luca 4:22).

5. Bác Nhã Tịnh Đường, 14-12 Tân Hợi (29-01-1972).

loại, nó từ từ tăng tiến mãi...

Các con coi đó, từ thảo mộc bắt đầu lên cho chí loài người, nó có 3 cái phép:

1. Như thảo mộc thì cái gốc trở xuống, ngọn day lên (gốc đầu, ngọn chơn).

2. Rồi nó tấn hóa đến bực thú cầm thì cái đầu, cái đuôi ngang nhau.

3. Thú cầm qua Nhơn loại thì cái đầu trở lên trên cái chơn xuống dưới.”⁻⁶

Cỏ hoa, như vậy cũng thọ nhận từ Tạo Hóa một điểm nguyên hồn. Trong thi phẩm Đêm Ngắm Trăng (1997), Bùi Giáng viết:

“Trong linh hồn một bông hoa
 Hình như có cõi người ta đang hoàng
 Ở trong một phút lang thang
 Có hồn dâu biển đa đoan cơ Trời.”

6. Đại Thừa Chơn Giáo, đàn ngày 12-8 Bính Tý (1936), bài “Nhơn vật tấn hóa”.

“Từ thảo mộc có một phần hồn. Thảo mộc tấn hóa mãi, muôn vạn kiếp mới bước sang qua thú cầm, thì từ thú cầm đã đặng hai phần hồn. Thú cầm mới dần dần tấn hóa mãi, trăm, ngàn, muôn kiếp lên đặng làm người...”⁷

Trên đường đời, chúng ta học hành, tạo dựng gia đình sự nghiệp, xây cất nhà cửa... Có người thụ hưởng giàu sang quyền chức, có kẻ vất vả sinh kế, đau thương bệnh tật... Nhưng không một ai thoát được cảnh già yếu theo năm tháng, rồi cái chết như một phủ nhận sau cùng.

Năm xưa, khi lắng lòng suy gẫm về những trói buộc này, thái tử Tất Đạt Đa muốn tìm một lối thoát, một con đường bước lên trên những ràng buộc kiếp sống người. Nếu nhà Phật gọi đó là “giải thoát”, thì Đức Mẹ và các Đấng Thần Tiên, khi giáng cơ trong Cao Đài, gọi đó là “sự tiến hóa”.

Kiếp người, không đơn giản là bước cho qua, dù là thành công hay thất bại, dù là hưởng thụ hay sinh tồn... Mà là, nên là, một nấc thang, nhiều nấc thang cho linh hồn, trên đường dài ngàn kiếp sống, mượn thêm một lần thể xác để vươn lên phía cao hơn phận con người: Thần, Thánh, Tiên, Phật.

Những tấm gương sáng tu tâm, dưỡng tánh, tích đức, hy sinh, thi ân... của Khổng Tử, Tất Đạt Đa, tiền bối Ngô Văn Chiêu, mẹ Theresa Calcutta... mà không vì cầu tạo Tiên tác Phật, lại là những minh chứng thẳng hoa nhất từ một nấc thang người.

---

7. Đại Thừa Chơn Giáo, đàn ngày 12-8 Bính Tý (1936), bài “Nhơn vật tấn hóa”.

Khi chúng ta đứng trước năm bậc thang trước Đền Thánh, là lúc linh hồn chúng ta đứng trước cơ hội thăng tiến từ Người – Thần – Thánh – Tiên – Phật. Con đường thăng hoa ấy có thể thành tựu nhờ nhiều tiền kiếp lành và một kiếp hiện tiền trọn thành nhứt tâm. Dù thành tựu ấy không hề dễ dàng.

“Sự tấn hóa thì từ con thú đến làm người còn dễ, chứ người mà tấn hóa đến Tiên, Phật khó thay. Vì con người cả mang lòng dục vọng, ham muốn, ưa chuộng tửu, sắc, tài, khí, lưu luyến tình đời, dâm dục quá độ, hung bạo không ngăn... thì phải chịu thối hóa trở lộn xuống mang lông đội sừng mà đền bồi tội quá.” - 8

Trường tiến hóa của mỗi kiếp người, phần nhiều sẽ kết tựu từ duyên nghiệp, đạo quả, và đường dài tu học. Trong Kỳ Ba ân xá, khi Thượng Đế đích thân lâm trần mở đạo, dạy đạo để cứu vạn linh trước cơ hủy diệt và tái tạo, thì nhân loại đang đối diện một cơ hội dễ dàng hơn bao giờ, để bước lên nấc thang mới cho linh hồn.

Nếu chúng ta hình dung cuộc đời đúng như một ngôi trường của sự tiến hóa, ngôi trường ấy thật nguy nga và trân báu. Hiệu trưởng của trường, chính là Đức Thượng Đế dùng huyền diệu tiên gia, trực tiếp lâm phạm để mở TRƯỜNG dạy Đạo cho chúng ta nên Ngài xưng là THẦY.

– Chư Phật, Tiên, Thánh, Thần là các Đấng Giảng Sư ở cõi vô hình.

---

8. Đại Thừa Chơn Giáo, đàn ngày 12-8 Bính Tý (1936), bài “Nhơn vật tấn hóa”.

- Chức sắc ở cõi thế gian là các vị Trợ giảng vừa học, vừa dạy.

- Tuyển sinh: “Thế tôn rồi mới được Thiên Tôn”. Nhơn sanh tín đồ chọn rồi Ôn Trên phê chuẩn...

Nếu nhân loại biết đua chen nhau vào trường học ở thế gian, để tu bồi kiến thức khoa học, phục vụ cho thân xác, đời sống hữu vi của trăm năm kiếp người, sao lại có thể thờ ơ với đại học tiến hóa, nơi sẽ tìm thấy chốn bình an cho linh hồn, cho đời sống vô vi của muôn kiếp linh hồn.

Để trường tiến hóa của nhơn sanh không phải là những ánh đuốc mò mẫm riêng lẻ, thì nhiệm vụ của những người con Cao Đài, phải là những bậc hướng đạo đưa lối dẫn đường. Nếu Đức Thượng Đế và chư vị Thần Tiên lâm trần để mở ra một “ngôi trường tiến hóa” cho nhân loại, thì sứ mạng của những tín đồ Cao Đài, cần cụ thể hóa cho trường tiến hóa của kiếp người, thành một trường học đạo, của Cao đài, của Đại Đạo, để phần nào đó, đỡ dần cho bàn chân nhơn loại tới nấc thang cao hơn phận làm người.

II. TRƯỜNG ĐẠI HỌC CAO ĐÀI

1. Tôn chỉ

- Cụ thể hóa “trường tiến hóa” của đời người, để nhơn sanh khắp nơi có một nương tựa để học hỏi và thăng tiến.

- Tạo ra một tầng lớp hướng đạo Cao Đài đủ tâm hạnh đức

tài để cầm đuốc dẫn đường, giúp kẻ hữu duyên dễ dàng hơn trên trường tiến hóa của mỗi kiếp người của chính mình.

- Truyền rao Ơn Lành của Đức Chí Tôn và các Đấng Thiêng Liêng ra khắp thế giới, kết nối tình huynh đệ của các tôn giáo, hướng về hòa bình thế giới, an lạc và thịnh vượng cho toàn nhân loại.

2. Cơ sở Tổ chức

- Thánh thất thánh tịnh: Đức Hiển Thế Đạo Nhơn dạy: *“Thánh thất, Thánh tịnh là cơ sở trụ tướng hữu hình để cho đạo hữu cùng nhơn sanh⁹ đến chiêm bái Đấng Thiêng Liêng. Ngoài việc ấy ra còn có sứ mạng khác trọng đại hơn, đó là vấn đề thuyết minh giáo lý, dạy dỗ nhơn sanh tín hữu cải ác tùng thiện quay về chánh đạo, cơ sở học đường, cơ sở phước thiện, cơ sở tự túc. Có như vậy, ngôi thánh thất thánh tịnh đó mới vững bền.”*¹⁰

- Tịnh trường: mấy mươi năm gần đây, ngoài các chức năng “Thế đạo đại đồng” như trên, các thánh sở được nâng cấp gán vác chức năng “Thiên đạo giải thoát”, một ân ban lớn của Ơn Trên cho người môn đệ Đức Cao Đài. Đức Đông Phương Chưởng Quản dạy: *“Lập tịnh trường không phải là để làm một tịnh trường bằng hình thức, hay danh hiệu. Tác*

---

9. Chúng ta nhấn mạnh từ “nhơn sanh” tức là mọi người chứ không riêng môn đệ Đức Cao Đài đến thánh sở để tìm hiểu, để cầu nguyện...

10. Thánh tịnh Ngọc Minh Đài, 15-4 Kỷ Dậu (30-5-1969).

dụng chính yếu của tịnh trường là mở con đường giải thoát cho người trần tục trở về ngôi Tiên Thánh.” -¹¹

3. Cơ chế nhân sự của trường

- Trên cơ sở thống nhất các chi phái, sẽ bầu ra một hiệu trưởng đủ tài hạnh. Đây chỉ là cơ chế pháp lý để đối ngoại. Vì sâu sắc bên trên, chúng ta luôn có tình Thầy thương mến dắt dìu, và những lời giảng dạy của chư Phật, Tiên, Thánh, Thần, như là các bậc giảng sư từ cõi vô hình. Những vai trò quan trọng của trường sẽ nhờ vào những phê chuẩn của Ông Trên.

- Chư chức sắc ở cõi thế gian là các vị trợ giảng vừa học, vừa dạy.

- Học viên phải tốt nghiệp Trung Học Phổ Thông, và trải qua kỳ thi tuyển. Nguồn học viên này có thể được giới thiệu từ các cơ sở đạo từ địa phương, cũng có thể là các tâm duyên tự do từ khắp mọi nơi, từ địa phương tới tôn giáo...

4. Quy chế nhân sự

- Những người có giấy Tốt Nghiệp của nhà trường cho mới được dự cử vào hàng chức sắc trong Đạo. Đây là điều sẽ dựa vào những cuộc họp để thống nhất tất cả các chi phái Cao Đài, hướng về một mục tiêu chung.

- Quy chế về lương bổng, quyền lợi của giảng viên, sẽ tuân thủ quy định pháp lý của nhà nước, để giảng viên có

---

11. Minh Lý Thánh Hội, 04-7 Canh Tuất (05-8-1970).

thể góp tay với đạo, công quả vì nhơn sanh, vì đường tiến hóa của chính mình; vẫn đồng thời chu toàn với bốn phận ở gia đình.

– Sẽ cần có nhiều ưu đãi cho học viên hiến dâng trọn đời, được giới thiệu từ các cơ sở đạo khắp nơi.

5. Nội dung giảng dạy

– Công trình: Giáo lý, hạnh đức, tu dưỡng.

Cấp lớp			
5	Phật Đạo	Từ bi	Không làm chủ được tâm thì chưa nên Phật
4	Tiên Đạo	Bác ái	Thiếu lòng bác ái, chẳng được thành Tiên
3	Thánh đạo	Công bình	Không nhẫn được là không thành Thánh
2	Thần Đạo	Trung-Nghĩa	Chia sẻ cho tha nhân, không so đo toan tính cho phần nhiều của mình
1	Nhơn Đạo	Tam cương – Ngũ thường; Tam tòng – Tứ đức; Bát bửu; bát điều mục	

– Công phu: Tín đồ Cao Đài được duyên may học pháp gần như trực tiếp với Sư vô vi. Và các học viên của đại học Cao Đài cũng không ngoài những hồng phúc này. Các lớp dạy về pháp dựa trên quy định của các Đấng Tôn Sư, từ thấp lên cao, từ thập trai đến trường trai.

– Công quả: Học viên Cao Đài sẽ được tạo điều kiện, kết hợp

với các cơ sở đạo của địa phương, để thực hiện những công quả thiết thực nhất cho nhơn sanh khắp nơi.

III. KẾT LUẬN

1. Đời là một trường tiến hóa, kiếp người là một thí sinh, cả hai chỉ có giá trị khi chúng ta ý thức được để đi học, dự thi.

2. Đức Chí Tôn là Thầy (hiệu trưởng), chư Phật, Tiên, Thánh, Thần là Giảng Sư trên trời, chư Chức Sắc là Trợ Giảng dưới đất.

3. Từ “trường tiến hóa”, một ẩn dụ của Đức Mẹ về kiếp con người, các bậc hướng đạo Cao Đài tâm huyết chung tay tạo dựng một trường đại học Cao Đài, để cụ thể hóa cho “trường tiến hóa”, nơi mà học viên được từng bước dẫn dắt để bước lên từng nấc thang tiến hóa: Nhơn Đạo, Thần Đạo, Thánh Đạo, Tiên Đạo, Phật Đạo.

4. Cao Đài có luật giáo dục, hệ thống trường lớp: Thiên Bàn (Hương Đạo–Xã Đạo), Thánh thất–Thánh tịnh (Quận Đạo), Thánh đường (Tỉnh Đạo–Châu Đạo), Trung Ương (Hội Thánh)...

5. Thi cử, khảo thí và kết quả: lên lớp, hoặc ở lại lớp, hoặc xuống lớp...

Ước mong, từ sự hiệp sức đồng lòng từ trung ương đến địa phương đạo, từ các chi phái khác nhau, từ Cao Đài quốc nội hiệp cùng Cao Đài hải ngoại, trường tiến hóa của nhân loại không chỉ là một ẩn dụ của Đức Mẹ, mà là một trường học với đủ đầy cơ sở pháp lý về vật chất và nhân sự, đưa nhơn sanh dễ dàng hơn trong bước chân tiến hóa của cuộc đời mình.